

पिपल पुस्तकको बारेमा

यो ग्रन्थमाला भाषानुभव विधिबाट तयार गरिएको हो । यस विधिमा लेखकले मौखिक रूपमा भनेको कथालाई अर्को व्यक्तिले जस्ताको तस्तै लेखेर कथा तयार पार्दछ ।

यस किसिमका कथाहरू सत्य घटनामा आधारित हुनुका साथै गाउँका मानिसहरूको अनुभवसँग मेल खाने हुनाले उनीहरूले यसमा बढी चासो लिन्छन् । वास्तविक मौखिक वाचन प्रवाहबाट बनेका यस्ता कथाहरू पढ्दा नव साक्षर प्रौढहरूले पछि आउने घटनाको अड्कल पहिले नै पाउँछन् जसबाट उनीहरूको आत्म विश्वास र वाचन प्रवाह बढ्दै जान्छ ।

केवल सामान्य सम्पादन गरिएको हुँदा मौखिक भाषामा हुने गुणहरू जस्तै- ठाउँ ठाउँको बोलाई विभिन्नता, भर्रा शब्दहरू, सरल वाक्यहरू यथावत रहेका छन् । यो ग्रन्थमालाले नव साक्षर प्रौढ पाठकहरूलाई बोली-चालीको भाषाबाट कुशलतापूर्वक किताबी भाषामा लैजान चाहन्छ । जब उनीहरूमा पढ्ने बानी बस्दै जान्छ, परिष्कृत शैलीका नयाँ नयाँ लेखहरू पनि पढ्न सक्ने हुन्छन् ।

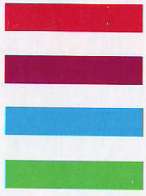
प्रत्येक शीर्षक छुट्टा छुट्टै भएतापनि १०० वटा जति शीर्षकमा तयार गरिने यस ग्रन्थमालामा प्रयोग भएका विभिन्न रूप, शैली, र संरचनाको माध्यमबाट नव साक्षर पाठकहरूले भाषाको विकास गर्न सक्दछन् भन्ने विश्वास गरिएको छ ।

प्रकाशक: मातृभाषा पिपल पुस्तक परियोजना - २०६३

बिरामी भैतेखनाई

- सबभन्दा सजिल
- ठिकै सजिल
- अलि असजिल
- रामसै पढिके सक्लारके

Information About This Book

Language: Darai

Nepali Title: Birami Hunda

English Title: The Time I Was Sick

Author: Som Maya Darai (Thapa)

Artist: Ratan Ale

First Edition: 2006

Copies: 500

Publisher: Mother Tongue Pipal Pustak Project

बिरामी भैतेखनाई

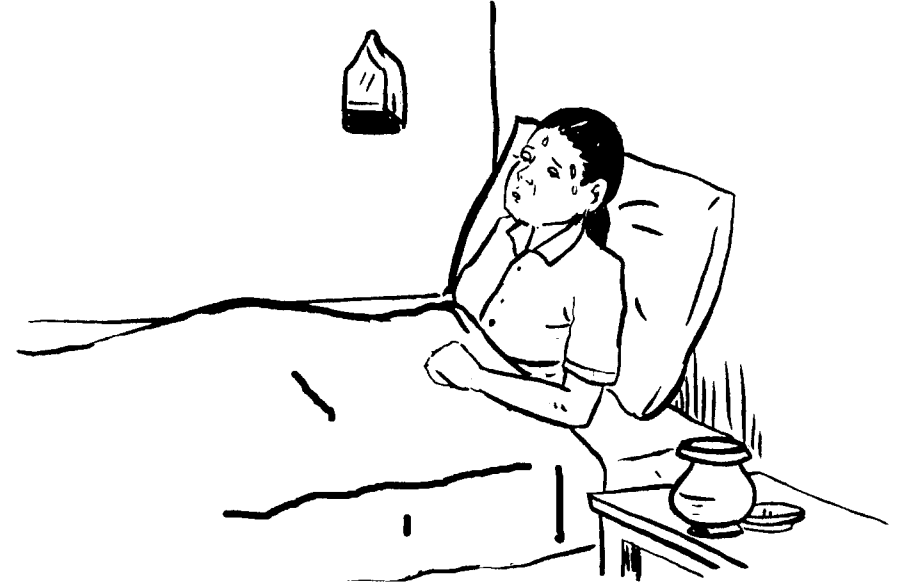
मै अठार वर्ष पुगिकुन एक्दम
बिरामी भैली। मेराईके यौ दिन सम्म
ज्वरो एतए ल्याल।
शरिरस्य रक्तारी फोका निस्कल। असै
जीबि पनि सुन्निकुन मै बोब्राईके
निङ्गे सकल। भात खाईके पनि निङ्गे
मिल्ल। मै हातकमाटे बोब्रातेरम।

साहै बिरामी भैकुन मै मोर्तम भै
मान्ल। मै डारालि।

मै अठार बर्ष पुगिकुन एकदम
बिरामी भैली। मेराईके नौ दिन सम्म
ज्वरो ऐल। मेर टाउको बोथल र
शरिरय रक्तारी फोका निस्कल। असै
जीबि पनि सुन्निकुन मै बोब्राईके
निङ्गे सकल। भात खाईके पनि निङ्गे
मिल्ल। मै हातकमाटे बोब्रातेरम।

चित्र: रतन आले

मै साहै बिरामी भैकुन कया कया के
पनि थाहा निङ्गे पाउल।

ओखनसे मेर उया ब्वाई धेरै
पिर मान्ल, केकरिकेकने मेराईके
मोरीत भै मानीकुनओनेन डाराल।
मेराईके हाम्र ब्वाई र भाई पालै पालो

बोकिकुन लामाका लेजाल रखाई।
लामाका लेजातेखनाई मै केही थाहा
निङ्गे पाउल। लामाई खरानी लीकुन
मेराईके फुक्ल रखाई। असै मै अली
अली बोब्राईके सकल। तर पनि
रामसै सन्चो निङ्गे भैलीरम।

मेर ब्वाई मेराईके तीन चार
पल्ट बोकीकुन लामाका लेजाल।
मेराईके सन्चो कारीके कैकुन मेर
ब्वाई धेरै दुख कर्ल। लामाका धेरै
पाली लेजाने पनि मेराईके रामसै
सन्चो निङ्गे भैल।

ओसेकर्ते मेराईके तीन चार
घण्टाक पायडकमाटे बोकीकुन
डेढगाउ कल ठावय डाक्टरका
लेजाल। मेराईके ब्वाई भाई र अरू
तीन जेना मान्छेई पालै पालो
बोकीकुन लेजाल।

डाक्टरेई मेराईके रामसै जाचीकुन कल, “तेराईके टाईफाईड रोग लाग्लातै। मै तेराईके ओखत देतम। यो ओखत नाबीस्राईकुन खाईसाई। तै सन्चो भैतस।” असै डाक्टरेई मेराईके सुई पनि लागाई देल।

ब्वाई डाक्टरके सोधल, “यो शरिरय निस्कल रक्तारी फोका के भैल?” डाक्टरेई कल, “धेरै दीन ज्वरो ऐल, टाउको बोथल कने टाईफाईड रोग लागीत। यो रोग लागतेखनाई छीटो उपचार निङ्गे कर्ल कने यस्त शरिरय रक्तारी फोका नीस्कीत।”

असै मै डाक्टरेई देल ओखत खाईकुन रामसै सन्चो भैली। सुई लागाईकुन शरिरक रक्तारी फोका पनि हेराल। दुई दिन पाछु मै रामसै हीठीके सकल। हीठीके सक्तेखनाई

मै धेरै खुसी भैली। ब्वा उया र अरू
घरक जाहान पनि धेरै खुसी भैल।

फेरी ब्वा उयाई मेराईके कल,
“तेराईके मोरीत भै हामेई मान्ल।
हामेई डाक्टरका नालेजाईकुन तेराईके
लामाका मात्रै लेजाल कने तै मोलारस

ओखाई।” मोलार कुरा सुनीकुन मै
धेरै डाराली।

मै के सल्ला देतम कने हाम्राईके
ज्वरो ऐल, टाउको बोथल अथवा
अरू बिरामी भैल कने छीटै डाक्टरका
लेजाईके परीत।

मेर नाउः सोम माया दरै (थापा) हो। मै जर्मल
२०४२/६/१५ गते राम्जाकोट गा. वि. सा. तनहुँ जिल्ला
वडा नं. २ पिपलटार कलार ठावय भैल हो।

बिरामी हुँदा

म अठार वर्षको हुँदाखेरि एकदमै विरामी भएँ। मलाई नौ दिन सम्म ज्वरो आयो। मेरो टाउको धेरै दुखेको र शरिरमा रातो फोका निस्केको थियो। अनि जिब्रो सुन्नीएर म बोल्नै नसक्ने भएको थिएँ। भात खान पनि मिल्दैन थियो। म हातको डशाराले बोल्थेँ।

त्यसबेला मेरो बाबा आमाले म मर्छ जस्तो लागेर धेरै पिर मान्नु भएछ। म साह्रै बिरामी भएकोले मलाई केही पनि थाहा थिएन। मलाई बाबा र भाईले पालै पालो बोकेर लामाकोमा देखाउन लानु हुँदो रहेछ। लामाकोमा लाँदा मेरो होस थिएन। लामाले मलाई खरानी लिएर फुकेछ अनि मात्र म अलि-अलि बोल्न सक्ने भएछु। मेरो बाबाले मेरो लागि धेरै दुःख गर्नु भएछ। तीन चार पटक लामाकोमा देखाउन लानु भएछ, तर पनि राम्ररी सन्चो भएन।

पछि बाबाले तीन चार घण्टा टाढा डेढगाउँ भन्ने ठाउँमा डाक्टरकोमा देखाउन लानु भएछ। त्यसबेला मलाई बाबा, भाइ र अरु तीनजना मान्छेले पालैपालो बोकेर लगेको रहेछ।

डाक्टरले जाँचेर "तिमिलाई कालाजार (टाइफाइड) भएको छ, औषधी दिन्छु, नबिराइ खाउ, सन्चो हुन्छ" भन्नुभयो। डाक्टरले मलाई सुइ पनि लगाइ दिनु भयो।

बाबाले डाक्टरसँग "यो शरिरमा रातो फोका के भएको हो?" भनेर सोध्नु भयो। डाक्टरले "धेरै दिन सम्म ज्वरो आयो, टाउको दुख्यो भने टाइफाइड भएको हुन सक्छ र तुरन्तै उपचार पाएन भने शरिरमा रातो फोका निस्कन्छन्," भन्नुभयो।

डाक्टरले दिनुभएको औषधी खाएर मलाई राम्रोसँग सन्चो भयो। सुइ लगाएपछि रातो फोका पनि हरायो। दुई दिनपछि म राम्रोसँग हिँडुल

गर्नसक्ने भएँ। हिँडडुल गर्न सक्दा म धेरै खुसी भएँ। बाबा, आमा र अरु घरका जहान पनि धेरै खुसी भए।

एकदिन बाबा आमाले मलाई "तँलाई हामीले मर्छ भैं मानेका थियौं, डाक्टरकोमा नलगेर लामाकोमा मात्र लगेको भए तँ मर्थिस होला," भन्नुभयो। मर्नेकुरा सुनेर म धेरै डराएँ।

त्यसैले मलाई के सल्लाह दिन मनलाग्छ भने यदि हामीलाई ज्वरो आयो, टाउको दुख्यो वा अरु केही विरामी भयो भने डाक्टरकोमा लानु पर्छ।

THE TIME I WAS SICK

When I was eighteen years old, I became very sick. I had a fever for nine days. I also had a headache and red spots on my body. My tongue was so swollen that I wasn't able to eat. I wasn't able to talk either, and I had to communicate by using my hands. I was so sick that I sometimes went unconscious.

My mother and father were very worried about me. They were afraid I was going to die, so they decided to take me to a lama. My father and brother took turns carrying me to the lama, but I was unconscious and didn't know what was happening. The lama took some ashes and blew on me through them. After that, I was able to talk a little, but I didn't get well.

My father went through a lot of trouble to help me get well. He took me to the lama three or four times, but I didn't get better.

Then my father decided to take me to see a doctor. My father, my brother and another person took turns carrying me to a doctor in the town of Dedhgau, which was about three or four hours away.

The doctor examined me carefully and said, "You have typhoid. I will give you some medicine. Take this medicine and you will get well." Then the doctor gave me a shot.

My father asked the doctor what had caused the red spots on my body. The doctor told him that when someone has typhoid for a long time, he gets a fever and a headache. He also said that a person will get red spots on his body if he is not treated quickly.

I took the medicine that the doctor gave me. I got better and the red spots on my body went away. Two days later I was well enough to walk. I was so happy when I was able to walk. My mother and father and everyone in my family were also very happy.

Then my father and mother said to me, "We thought you were going to die. If we only took you to the lama and not to the

doctor, you probably would have died.” When I heard them talking about me dying, I was afraid because I didn’t realize how sick I had been.

Here is my advice. If someone has a fever, gets a headache or is sick in any other way, take him to a doctor quickly.

छलफल करिके प्रश्नहरु

१. कत्का बर्ष पुगीकुन बिरामी भैली?
२. कत्का दिन सम्म ज्वरो ऐल?
३. बिरामी भैतेखनाई के के भैल?
४. बिरामी भैतेखनाई पहिला कछी लेजाल?
५. कत्का जेनाई लामाका बोकीकुन लेजाल?
६. कछी लेजाईकुन सन्चो भैल?
७. के रोग लाग्ल रखाई?
८. डाक्टरका निङ्गे लेजाल भने के भैलारै?
९. डाक्टरेई के सल्ला देल?
१०. यो कथा पडीकुन के सल्ला देल?

The Format of this Pipal Pustak book, as well as the Pipal Pustak series, originated with United Mission to Nepal (UMN)